

Καὶ ἡ ἑτέρα ὁμολογία ὡσαύτως γεγραμμένη ἀπαράλλακτος, τὸ δὲ διάφορον αὐτῆς θέλει πληροῦται κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαῶν ἐκάστου χρόνου ἐν ὁποίῳ ἂν συμπέσῃ μηνί.

Αἱ ἄνωθεν δύο ὁμολογίαι μετὰ τοῦ αἰγγιλιώδους γράμματος καὶ τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἐνσφραγισμένα παρὰ τῶν πέντε ἐσναφίων ἐτέθησαν εἰς τὴν κάσσαν τῶν ἀμπατζήδων πρὸς φύλαξιν.

1830, Ἰουλίου 17.

ὁ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρος (αὐτόγραφος)

1831 Ἰουνίου 21. «Καταγραφή τῶν τόκων τῶν ἐπ' ὄνοματι πτωχῶν Φιλιππουπόλεως δύο ὁμολογιῶν ἀνὰ πέντε χιλιάδων, διδομένων εἰς δύο ἐποχάς κατὰ τὰ Χριστούγεννά καὶ τὸ Πάσχα ἀνὰ 500 γρ. κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀφιερώσαντος», Ἐδόθησαν ὡς σημειοῦται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830 10βρ. 17 μέχρι τοῦ 1847 Μαρτ 18, ὁπότε λήγει ὁ δεύτερος τοῦ Κυρίλλου κώδιξ, γρ. 17.500.

Σημείωσις. Οἱ τόκοι τῆς δωρεᾶς ταύτης ἀπὸ τοῦ 1831 ἐλαμβάνοντο τακτικῶς δις τοῦ ἔτους κατὰ τὴν συμφωνίαν ὑπὸ τοῦ ἐσναφίου τῶν ἀμπατζήδων καὶ διενέμοντο διὰ τῶν ἐπιτρόπων τῶν πέντε ἐκκλησιῶν ἁγ. Δημητρίου, ἁγ. Κυριακῆς, ἁγ. Κωνσταντίνου, ἁγ. Μαρίνης καὶ Παναγίας εἰς τοὺς ἐνδεεῖς ἐνορίτας κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ διαθέτου. Ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν ἀμπατζήδων (βιβλ. III, σελ. 26) σημειοῦνται οἱ ληφθέντες τόκοι μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρ. 1840.

Ἀρ. 23

Ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Μανδρατζόγλου

(Κώδ. I, σελ. 157 ἢ ρμθ', ἔτ. 1830, VIII, 27)

Προσῆκει τοὺς γε ἔμφρονας καὶ καλοὺς τῶν ἀνθρώπων μάλιστα δὲ τοὺς χριστιανοὺς μὴ μόνον κατὰ τὸν βίον ἀμεμπτα ὡς οἶόν τε καὶ εἰρηνικὰ παρέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς κληρονόμοις μετὰ θάνατον ἀσασίαςτον καὶ εἰρηνικὴν τὴν οὐσίαν αὐτοῖς καταλείπειν. Ταῦτα συλλογιζόμενος καὶ ὁ ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων τιμιώτατος ἐν ἐμπόροις κὺρ Κωνσταντίνος Μανδρατζόγλος Φιλιππουπολίτης καὶ τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου διανοούμενος, σφῆας ἔχων τὰς φρένας καὶ ὑγιᾶ τὸν νοῦν ἔγνω διαθέσθαι τὰ καθ' ἑαυτὸν διὰ τῆς παρουσίας νομίμου οἰκειοθελοῦς ἐνυπογράφου καὶ ἐνσφραγισμένης ἐμμοτύρου αὐλικῆς διαθήκης. Καὶ δὴ φησί: πρῶτον μὲν ἀφήμι καὶ συγχωρῶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς καὶ καρδίας πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς μου χριστιανοῖς, ὅσοι εἰς ἐμὲ ἐξήμαρτον λόγῳ ἢ ἔργῳ ἐξαιτούμενος κἀγὼ τὴν παρὰ πάντων συγχώρησιν ἐφ' οἷς προσκέχρονκα αὐτοῖς ὡς ἁμαρτωλὸς περὶ τὸν βίον τοῦτον· ἔπειτα δὲ περὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ διορίζει τάδε: ἦτοι πρὸς βεβαίωσιν τῆς παρουσίας αὐτοῦ διαθήκης καὶ συντήρησιν καὶ προστασίαν τῶν ἐν αὐτῇ διαταγῶν αὐτοῦ καταλείπει τῷ παναγιωτάτῳ καὶ σεβ. ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ δεσπότη τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ κϠ κϠ Κωνσταντίῳ γρόσια 500, τῇ αὐταδέλφῃ αὐ-

Κ. Μανδρατζόγλου
Ἀπομνημονεύματα
Ἰ. Μανδρατζόγλου
Πρωτοψευδῆ
1939-40
37-41

τοῦ Ρωξάνδρα Γεωργίου γρ. 500, τῇ ἀνεπιᾷ αὐτοῦ Ραλοῦ Νικολάου γρ. 5000, τῇ ἐτέρᾳ ἀνεπιᾷ αὐτοῦ Μαριώρα γρ. 5000, εἰς τὰ νοσοκομεῖα Κωνσταντινουπόλεως γρ. 1000, εἰς τὸ κιβώτιον τῆς ἐλεημοσύνης γρ. 1000, εἰς τὸ ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγ. Νικολάου Τζουπαλί σχολεῖον γρ. 250, εἰς τὸ παγκάρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου Τζουπαλί γρ. 250, εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ζιντανιοῦ γρ. 1000, περὶ ὧν διατάττει, ἵνα ἐπισιατήσωσιν οἱ ἐπίτροποι αὐτοῦ, ὅπως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δοθῶσιν εἰς ἐξαγωγὴν φυλακισμένων χριστιανῶν, εἰς τὴν ἐν Φαναρίῳ σχολὴν ἑλλ. τοῦ γένους γρ. 1000, διὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ 1000, τῇ Παρασκευῇ δούλῃ του 500, τῇ ἐτέρᾳ δούλῃ του Ρωξάνδρα γρ. 200, εἰς τὰ ἐν Φιλιππουπόλει νοσοκομεῖα γρ. 2000, εἰς τὴν σχολὴν Φιλιππουπόλεως 2000, εἰς τὰς φυλακὰς Φιλιππουπόλεως 1000, εἰς τὰς πέντε ἐκκλησίας Φιλιππουπόλεως 250, εἰς πέντε μοναστήρια ἐνοριακὰ 250, εἰς τρία ἔτι μοναστήρια Κρυτζίμων 150, διὰ μνημόσυνα αὐτοῦ περὶ ὧν διορίζει νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν Φιλιππουπόλει μέχρι τριετίας διὰ τῆς ἀνεπιᾶς του Μαριώρας γρ. 1500. Ταῦτα πάντα ἀπὸ σημειώματος αὐτοῦ ἰδιοχείρως γεγραμμένον ἰδίους χεῖρας ὡμολόγησε καὶ παρήγγειλεν, ἅτινα συμποσύνται εἰς γρ. 29.350· ἡ δὲ ἀπόδοσις αὐτῶν γενήσεται κατὰ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τιμῆς τῆς πωλήσεως τοῦ ἔσθθι μεταξύ Τρικαποῦ καὶ Γενικαποῦ πρὸς τὴν θάλασσαν κειμένου ἰδιοκτητοῦ ὀσπιτίου αὐτοῦ. Ὁμολόγησε δὲ ὁ διατιθέμενος ὅτι ἔχει λαμβάνειν παρὰ μὲν τοῦ Στάντσου Τζεγενε Φιλιππουπολίτου ἀμπατζῆ εἰς τὸ ἐσθὶ γιὰν καπάνι γρ. 1500 διὰ δύο ὁμολογιῶν, παρὰ δὲ τοῦ κερεστετζῆ Μάρκου Καισαριέως καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δι' ὁμολογίας αὐτῶν γρ. 869, ἐν τουρπούνι δεδομένων τῷ κῦρ Μιχαλάκη ἀδελφῷ τοῦ γέρο. ἁγίου Ἐφέσου, ἵνα πωληθῇ. Ἐπὶ τούτοις προσωμολόγησεν ὅτι ἔχει καὶ ὕλην τινὰ ὀσπιτικὴν καὶ ἀσημικὰ καὶ τὰ μὲν ἀσημικὰ ὡμολόγησε ρητῶς ὅτι εἶναι καφὲ ἱμπρίκι ἀσημένιον, δύο ταπλάδες ἀσημ., δύο χουλιάρια ἀσημ., μία χουλιάρια ἀσημ. μεγάλη καὶ πλατάκια καὶ χουλιάρια ἀσημ. δὲν ἐνεθυμήθη πόσα. Περὶ δὲ τῆς ὀσπιτικῆς ἀποσκευῆς παρήγγειλε νὰ λάβωσι τὴν φροντίδα οἱ ἐπίτροποι αὐτοῦ νὰ τὰ καταγράψωσι καὶ ὅλα αὐτὰ πωληθέντα νὰ δοθῶσιν εἰς τὰ διοριζόμενα ἑλέη ἢ καὶ εἰς ἄλλα πτωχὰ μέρη. Διοριζόμενος ἀποκαθίστησι καὶ ἐπιτρόπους τοὺς τιμιωτάτους τὸν τε κῦρ χατζῆ Ἰωάννην Φάρον καὶ τὸν κῦρ Κωνσταντῖνον Ἰπλικτζῆν καὶ ἐπ' αὐτοὺς προστάτην καὶ ναζίρον τὴν αὐτοῦ θεοφρούρητον καὶ σεβ. παναγιότητα δεόμενος θερμῶς καὶ παρακαλῶν ἵνα διατηρηθῶσι καλῶς καὶ διανεμηθῶσιν ἀμετατρέπτως πάντα τὰ ἐν τῇ παρούσῃ οἰκειοθελῶς ὑπ' αὐτοῦ τεταγμένα. Ταῦτα μὲν οὖν διέθετο διοριζόμενος δικαίᾳ βουλῇ καὶ ἀνθαιρέτῳ γνώμῃ ὁ εἰρημένος κῦρ Κωνστ. Μανδρατζόγλου. Ὅστις δ' ἂν τῶν συγγενῶν καὶ κληρονόμων αὐτοῦ ἢ ἄλλος τις ὀποιάζου ἄνευ ἐπιχειρήσει ἀνατρέψαι ἢ διασεῖσαι τὰ ἐν τῇ παρούσῃ διατιθέμενα, τὸν τοιοῦτον φησὶ προκαλεῖσθαι εἰς τὸ ἀδέκαστον τοῦ Θεοῦ κριτήριον ἐν τῇ φρικτῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο καὶ ἡ πα-

ροῦσα ἐνυπόγραφος ἐνσφράγιστος καὶ ἐμμάρτυρος διαθήκη ἐπιβεβαιώσει τῆς αὐτοῦ παναγιότητος καὶ τῶν ἐντιμολογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἐδόθη τοῖς διαληφθεῖσιν ἐπιτρόποις.

αὐλῆ Ἀγούστου κζ'.

Κωνσταντῖνος Γεωργίου Μανδρατζόγλου βεβαιοῖ (ἡ σφραγὶς αὐτοῦ)

ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ Σεραφεῖμ παρὼν μάρτυς

ὁ ρεφερενδάριος Γεώργιος μάρτυς

ὁ μέγας πριμικήριος Παναγιώτης μάρτυς.

ὁ πρωταποστολάρχιος Νικόλαος μάρτυς

ὁ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρος ὑποβεβαιοῖ.

Σημείωσις. Ἐκ τῆς διαθήκης ταύτης συνταχθεῖσης ἐν τοῖς πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως τεκμεριόται ὅτι ἦτο μῦθος τὸ γραφέν ἀρχομένου τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος ἐν τινὶ τῆς Καλκούτας Ἀγγελικῆς ἐφημερίδι καὶ ἐπαναληφθὲν ἐν Εὐρωπαϊκαῖς ὅτι ἡ ἐκεῖ κυβερνητικὴ τράπεζα ἐξήτει τοὺς κληρονόμους Μανδρατζόγλου τινὸς Φιλιππουπολίτου πρὸς παραλαβὴν κατὰ τὴν διαθήκην του τῆς ἐν αὐτῇ κατακειμένης ἐντόκως περιουσίας του ἀνερχομένης εἰς μυθώδη ποσά. Ὁ Κ. Μανδρατζόγλου ἀναγορευθεὶς μαῖστορ ἀμπατζῆς τῷ 1756 (Ἰουλίου 27 Ἀρχεῖον, βιβλ. I, σελ. 91) εἰργάζετο πράγματι ὡς ἔμπορος ἐν Ἰνδία, ἔχων ὑποκατάστημα καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἀλληλογραφίᾳ Γρηγορίου τοῦ Σιφνίου, διατελέσαντος ἱερέως τῶν ἐν Δάκκᾳ τῆς Ἰνδικῆς ἀποικισμένων Ἑλλήνων (1812—1818) μνημονεύεται ὁ τιμιώτατος κύρ Κωνσταντῖνος Γεωργίου Μανδρατζόγλου (*Ἡλία Ταυταλίδου*, Ἰνδικῆ ἀλληλογραφία Γρηγορίου ἱερομόναχου Σιφνίου, σελ. 45, Κωνσταντινούπολις 1852). Φαίνεται δὲ ὅτι συνεργάζετο μετὰ τοῦ ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ του Ρωξάνδρα γαμβροῦ του Χ' Γεωργίου Μποζατζόγλου, ὡσαύτως Φιλιππουπολίτου, μαῖστορος ἀπὸ Ἰουν. 20 ἔτ. 1775 (ἀρχεῖα II, σελ. 10), ὅστις τῷ 1783 ἐπανῆλθεν εἰς Φιλιππούπολιν (Κώδικος I, σελ. 11 ἢ 8) δι' ὀλίγον χρόνον. Ἐκ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει θανάτου τοῦ Κωνστ. Μανδρατζόγλου καὶ τῆς ἐλλείψεως οἰασθήποτε ἐν τῇ διαθήκῃ του μνείας περὶ τῶν ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων εικάζεται ὅτι ἐν τῷ γήρατι του ἡσύχαζεν ἐν τῷ ἰδίῳ του οἴκῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστάς πάσης ἐργασίας. Ὁ Μποζατζόγλου παρέμεινεν ἐν Ἰνδία καὶ ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐν Φιλιππουπόλει διαμένουσαν σύζυγόν του Ρωξάνδραν ἀλληλογραφία μνημονεύεται υἱὸς αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ ἔγγονος Ἰησοῦς καὶ δισέγγονος Ἐμμανουήλ. (Ἴδε, *Μυρτ. Ἀποστολίδου*, τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει ἐσναφίου τῶν ἀμπατζήδων, Ἀρχεῖον Ἐθνικοῦ λαογραφικοῦ θησαυροῦ, ἔτ. 1936—1937, τόμ. Γ', σελ. 183 κ. ἐξ.). Σημειώτεον ὅτι ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς ἐφημερίδος ἐνεφάνισαν πλείστοι κληρονόμοι τοῦ Μανδρατζόγλου, οὗ ἐν Φιλιππουπόλει ἡ οἰκογένεια ἐξέλιπεν ἤδη, καὶ ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν ἐλήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Καλκούτᾳ ἑλλην. ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀρχιμανδριτοῦ Ἀθανασίου Ν. Ἀλεξίου ἐκ πάσης γωνίας τῆς οἰκουμένης παρὰ συγγενῶν δῆθεν τοῦ κληροδοτοῦ αἰτουμένων πληροφορίας. Οὐ πρὸ πολλῶν δ' ἐτῶν ἐδημοσιεύθη ἐν Βουλγαρικαῖς ἐφημερίσι τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ Σοφίας ὅτι ὁ Μανδρατζόγλου ἦτο γνήσιος Βούλγαρος καὶ συγγενεὶς αὐτοῦ σφύζονται ἐν Βουλγαρίᾳ, νόμιμοι κληρονόμοι. Ἐκ τῆς διαθήκης του ὁμοῦ, τῶν πρὸ αἰῶνος συγγενῶν του ἐν Φιλιππουπόλει καὶ τῶν γνησίων οἰκογενειακῶν ὀνομάτων *Μαυρουδῆς, Ρωξάνδρα, Σοφία, Ραλοῦ, Μαριώρα, Μανδρατζόπουλλος* καὶ ἐκ τῶν ἀρχείων τῶν ἀμπατζήδων, διαπιστοῦται ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῆς παλαιᾶς ταύτης ἐν Φιλιππουπόλει οἰκογενείας.

